

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår ref.:
05/2200-13
Løpenr.:
36135/11

Saksbehandler:
Sture Flaaten
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 39

Arkiv:
B13 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
21.12.2011

HØRINGSSVAR - NASJONAL BESTEMMELSE OM LÆRERTETTHET I GRUNNSKOLEN M.M.

Viser til departementets høringsbrev med forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov – Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen m.m., datert 04.10.11, med følgende hovedpunkter:

- Innføring av nasjonale bestemmelser om lærertetthet i grunnskolen
- Innføring av lovbestemmelse som klargjør at skoleeier kan organisere særskilte innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige
- Innføring av lovbestemmelser om opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Troms fylkeskommune har vurdert det utsendte høringsnotat og har følgende merknader:

1. Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen

Troms fylkeskommune ønsker en skole som arbeider for bedre læringsresultater, bedre læringsmiljø og økt gjennomføring, basert på vurderinger av lokale skoleutfordringer og kunnskapsbaserte tiltak. Selv om forslaget gjelder grunnskolen ser vi behovet for lokal handlingsfrihet både i grunnskolen og den videregående opplæringen. Som departementet viser til er det ikke forskningsmessig påvist sterke sammenhenger mellom lærertetthet og resultater. Det vil videre kunne bli en stor utfordring å skaffe tilstrekkelig antall formelt kvalifiserte lærere dersom lærertettheten skal økes.

Vår merknad:

Vi støtter ikke forslaget om statlige detaljbestemmelser om lærertetthet.

2. Lovbestemmelse som klargjør at skoleeier kan organisere særskilte innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever

Vi synes det er positivt at departementet følger opp deler av den svært viktige NOU 2010:7. Det synes nødvendig at en lovendring finner sted slik at loven ikke skal være til hinder for å tilrettelegge undervisningen for minoritetsspråklige elever. Vi mener imidlertid det hadde vært mer riktig med en samlet oppfølging av Østbergutvalgets forslag slik at vi lettere kunne se en helhet og sammenheng på dette saksområdet.

Rett og plikt

Departementet mener det ikke skal innføres en plikt for skoleeier til å etablere innførings -

Besøksadresse

Strandveien 13

Postadresse

Postboks 6600, 9296 Tromsø

Telefon

77 78 80 00

Epost mottak

troms@tromsfylke.no

Telefaks

77 78 80 01

Bankgiro

4700 04 00064

Internettadresse

www.tromsfylke.no

Org.nr.

NO 864 870 732

klasser/skoler, men at regelverket skal åpne for innføringstilbud som skoleeier selv kan vurdere om den vil sette i gang. Det foreslås heller ingen rett til å motta et innføringstilbud.

Vår merknad:

Vi følger departementets vurderinger og konklusjoner, da det er svært ulike forhold i landet for denne gruppa. Det bør derfor være en fleksibilitet i lovverket, og systemet, for en best mulig tilrettelegging. Vi leser også høringen slik at departementet åpner for at det bør etableres innføringstilbud der det er "til beste for eleven".

Innføringstilbud knyttes til § 3-12, innføringsklasser-skoler.

Departementet foreslår at kommunen/fylkeskommunen må fastsette i vedtaket om særskilt språkopplæring, jfr. §§ 2-8 og 3-12, hvordan den særskilte språkopplæringen skal organiseres, herunder også eventuelle innføringstilbud.

Det legges i lovforslaget til rette for muligheten til å etablere både innføringsklasser og – skoler. Departementet understreker at nyankomne minoritetsspråklige elever så raskt som mulig bør delta i vanlig skole, og at det er en fare for at minoritetsspråklige elever i rene mottaksskoler kan komme til å føle seg isolerte i det norske samfunnet.

Vår merknad:

Vi er enige i departementets vurderinger og forslag.

Ikke plikt for eleven til å benytte seg av et innføringstilbud.

Departementet mener eleven ikke bør ha plikt til å benytte seg av et innføringstilbud. Eleven kan velge å gå i ordinær klasse/basisgruppe selv om skoleeier tilbyr et innføringstilbud. Departementet mener dette er avgjørende i diskusjonen om berettigelsen av slike innføringstilbud. For å sikre eleven en valgmulighet foreslås det at det skal kreves samtykke fra eleven/foresatte om at hele eller deler av opplæringen kan skje i annen klasse/basisgruppe, eller skole, enn den eleven til vanlig skal gå i.

Vår merknad:

Vi er enige i at dette ikke bør være en plikt. Det vil kunne finnes så ulike forutsetninger hos den enkelte elev og i den enkelte kommune/fylke rundt i landet, at det er viktig å legge inn fleksibilitet i lovverket. Ut fra våre erfaringer har vi inntrykk av at minoritetsspråklige elever ser på innføringstilbud som et gode som de ønsker å velge. De er kommet til et nytt land og barn/unge har som regel et sterkt ønske om å bli integrert blant jevnaldrende. Vi tror derfor ikke det er "fare for" at elever velger bort tilbudet. Det vil imidlertid være ekstra viktig å legge til rette for en god og oppdatert rådgivningstjeneste i skolene.

Avvik fra læreplanverket

Departementet ser behov for å legge til rette for at det kan være mulig å gjøre avvik fra læreplanverket for elever som har vedtak knyttet til særskilt språkopplæring. Det anses heller ikke nødvendig at det skal være en forutgående sakkyndig vurdering for å fatte vedtak om særskilt språkopplæring.

Vår merknad:

Vi er enige i vurderingene og har dermed ingen merknad.

Tidsbegrensning for innføringstilbud – maksimum 1 ½ år – sakkyndig vurdering i forbindelse med utvidet tid.

Med bakgrunn i integreringshensyn argumenterer departementet for at minoritetsspråklige elever så raskt som mulig skal inn på ordinær skole/klasse, og det foreslås at innføringstilbud skal være på normalt ett år, og ut fra spesielle hensyn maksimum 1 ½ år. Departementet skriver (s. 29 i notatet): "Elever vil lære norsk i ulikt tempo, og særlig elever som har behov for alfabetisering vil muligens kunne ha behov for mer enn ett år i innføringstilbud." Det

vises videre til (s. 30) at elever som har vedtak etter § 3-12 har mulighet for to år ekstra, noe som ikke skjer automatisk, men må vurderes konkret for den enkelte elev etter sakkyndig vurdering.

Vår merknad:

Å sette en ramme for innføringstilbudet på maksimum 1 ½ år mener vi ikke er riktig, fordi denne gruppa allerede har mulighet til å få forlenget opplæringsløpet i 2 år etter sakkyndig vurdering. Det er derfor ikke noen grunn til å korte ned på denne rettigheten for en gruppe som i utgangspunktet stiller svakere enn mange andre.

Departementet viser til at "elever som har behov for alfabetisering" muligens kan ha behov for mer enn ett år i innføringstilbud". Her vil vi hevde at det å drive med alfabetisering i utgangspunktet ikke kan være fylkeskommunenes ansvar. Her må det til et tettere samarbeid mellom grunnskole-voksenopplæring. Det er opplagt at en ungdom/elev som er analfabet trenger mer enn 1 ½ år på å lære seg et nytt språk, omstilling til ny kultur, og samtidig ta igjen det en mangler av grunnleggende skole fra hjemlandet.

Vi mener en tidsramme på totalt 5 år i videregående opplæring er den riktige, slik at denne gruppen også i framtiden bør kunne få forlenget opplæringsløpet med 2 år dersom det er behov for det. Sakkyndig vurdering i forhold til dette anses som unødvendig byråkratisering som ikke vil tjene eleven. Skoleeier har god oversikt og bør kunne gjøre vedtak om dette.

Bruk av retten

Departementet mener at når elever har rett til videregående opplæring etter § 3-1 og takker ja til et frivillig innføringstilbud, må eleven bruke av retten sin.

Vår merknad:

Vi er enige i dette da vi mener det vil øke sannsynligheten for at slike tilbud blir utarbeidet i fylkene, og vil sikre elevene rettigheter på linje med andre elever i videregående skole.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet hevder at dersom skoleeier velger å ha innføringstilbud må de eventuelle ekstra kostnadene dekkes innenfor gjeldende ramme.

Vår merknad:

Vi mener det er et felles samfunnsansvar å gjøre en god jobb for å integrere flyktninger og innvandrere i det norske samfunnet. Dette vil imidlertid kreve ekstra ressurser. Hvis vi lykkes med at minoritetspråklige barn og ungdom får gjennomført sin skolegang, har vi kommet langt. Departementet trekker selv fram integreringshensynet som svært vesentlig, og det er viktig å sikre at opplæringen fungerer på best mulig måte også for disse elevene.

3. Opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Det registreres at lærlinger, som ikke har rett til spesialundervisning, heller ikke vil ha rett til opplæring i bruk av ASK, men at de har rett til å få bruke egne kommunikasjonsformer og kommunikasjonsmiddel i opplæringa. En lærekandidat vil ha rett til opplæring i og bruk av ASK. Det stilles spørsmål ved hvordan dette er tenkt gjennomført i bedrift. Det er vanlig at elev i skole får tilbud om AKS, men opplæring i dette har ikke vært gjennomført i bedrift. I og med at dette ikke er vanlig praksis i dag, må det understrekes at det vil få økonomiske konsekvenser for fylkeskommunene.

Med vennlig hilsen

Kent Gudmundsen

Fylkesråd for utdanning

Sedolf Slettli
Fylkesutdanningsjef

